

младъ мжжъ като войникъ предъ генералъ.

— Купи ли ги?

— Да. Както ти ми каза, не се пазарихъ. Дадохъ толкова, колкото ми поиска. И той хитъръ гръкъ! Попита ме на чие име да напише разписката. Азъ му казахъ едно измислено име, ужъ че нѣкой паша ги купува. Да ти покажа ли разписката?

— Не, покажи ми тѣхъ!

Дѣдо Стефанъ разхвърли единъ купъ дрехи, отвори нѣкакъвъ старъ сандъкъ и гордо посочи:

— Ето ги!

Въ сандъка бѣха поставени дванадесетъ пушки отъ най-нова система, грижливо почистени и намазани. Отъ страна бѣха сложени две малки сандъчета пълни съ патрони.

Младиятъ мжжъ се наведе надъ сандъка, прегледа пушките една по една и доволенъ се усмихна:

— Добри сж! Дано свършатъ добра работа!

— Какво ще кажешъ сега, Сава?

— запита дѣдо Стефанъ.

— Утре вечеръ ще пратя двама души да взематъ сандъка и да го изнесатъ извънъ града. Азъ и останалитѣ момчета ще ги чакаме тамъ.

После, като помълча малко, попита:

— Свършиха ли се паритѣ?

— Има още триста гроша.

— На и тѣзи! — каза мжжътъ и му подаде една кесия. Раздай ги

на сиромаситѣ. До едно време ще имъ ги раздавашъ за мое здраве, а сетне за Богъ да ме прости!

И той се усмихна тжжно.

Дѣдо Стефанъ се окуражи отъ тая усмивка и бащински рече:

— Савчо, сине, ще ти кажа нѣщо, ама не се сърди. Ще те попитамъ, защо правишъ всичко това? За другитѣ — разбирамъ: попъ Христо билъ битъ отъ гръцкия владика, на Янко Крейза турци отвлѣкли годеницата и я потурчили, на Сжби Чирпанлията проклети чистаци убили баща му, на този — това, на онзи — онова. . . Всѣки си има по една болка. А ти си богатъ, печелишъ жълтици съ две шепи, и търговия имашъ, и адвокатъ си, съ великия везиръ се разхождашъ, съ князъ Богориди кафе пиешъ, а пъкъ си се решилъ да зарѣжешъ всичко и да станешъ хайдутинъ изъ Балкана. Защо?

— Защо ли, дѣдо Стефане? — отвърна запитаниятъ. — Защото ми дотегна! Азъ съмъ богатъ, почитанъ, уважаванъ. Живѣя, като царъ. Великиятъ везиръ и другитѣ министри ме наричатъ свой приятель. Но сърдцето ми си е българско. Ти виждалъ ли си отъ живо сърдце да тече кръвъ? Тѣй тече кръвта отъ моето сърдце, когато чуя, какви ужаси правятъ турцитѣ въ България. Затова ще стана хайдутинъ, дѣдо Стефане! Вечеръ, като заспивамъ, сънувамъ баща си. Идва при мене и ме пита: „Саве, забрави ли,